

Varautuminen mahdollisiin kaasun toimitushäiriöihin - suojattujen asiakkaiden kaasun saanti turvataan

Maakaasun häiriötilanteet pyritään ensisijaisesti hoitamaan markkinaehtoisesti. Suomen aikaisempaa monipuolisempi kaasujärjestelmä – yhteys Baltiaan, LNG-terminaalit, biokaasu – antaa tähän uusia mahdollisuuksia. Lisäksi maakaasun häiriötilanteisiin varaudutaan korvaavilla polttoaineilla ja vaihtoehtoisilla energiamuodoilla.

Yhtenä peruslähtökohtana on, että EU:n toimitusvarmuusasetuksen mukaisten suojattujen asiakkaiden kaasun saanti pyritään varmistamaan kaikissa olosuhteissa. Suojatuilla asiakkailla tarkoitetaan kaasuverkkoon liittyneitä kotitalousasiakkaita.

Toiminta pääpiirteissään

Kaasun toimitushäiriössä ja markkinan epätasapainotilanteessa järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija Gasgrid Finland käynnistää kaupallisen ohjauksen. Tavoitteena on markkinaehtoisesti ohjata kaasun kulutus tasolle, joka vastaa fyysisesti maahantuotua määrää. Tarvittaessa fyysisiä toimituksia rajoitetaan niihin kohteisiin, joihin tasevastaavat eivät ole vahvistaneet toimitusta.

Tässä vaiheessa on siirrytty laajasti korvaavien polttoaineiden tai vaihtoehtoisten energiamuotojen käyttöön. Kaasun käyttäjä, suojattuja asiakkaita lukuun ottamatta, vastaa lähtökohtaisesti itse omasta varautumissuunnitelmastaan, siihen liittyvistä järjestelmistä, varapolttoaineen puskurivarastoinnista ja niiden kuljetusten järjestämisestä.

Jos kaasun maahantulo lakkaa molemmista suunnista (Imatra ja Balticconnector), kaasun käyttö rajoitetaan suojattuihin asiakkaisiin ja niihin, jotka ovat hankkineet kaasuntoimittajien tarjoamaa vaihtoehtoista polttoaineratkaisua, kuten höyrystettyä LNG:tä. Jos putkessa oleva kaasuväri vähenee siihen pisteeseen, että siirtoverkon painetaso on alle 10 barg, voidaan verkkoon höyrystää nesteytettyä maakaasua, jolla yhdessä kaasuverkkoon syötettävän biokaasun kanssa turvataan suojattujen asiakkaiden kaasun saanti. Suojattujen asiakkaiden kaasun saannin varmistamisessa voidaan ääritapauksessa käyttää myös ns. toimitusvarmuusasetuksen solidaarisuuslauseketta; Suomella ja Virolla on puolin ja toisin velvollisuus toimittaa kaasua pyynnön esittäneen maan suojatuille asiakkaille.

Luonnollisesti poikkeusolosuhteissa voidaan Huoltovarmuuskeskuksen luvalla ottaa käyttöön toimijoiden ylläpitämiä varastoja turvaamaan energiahuoltoa.

Liitteenä toimintakaavio.

Lisätietoa:

Suomen kaasumarkkinan toiminta toimitusten häiriötilanteessa, Gasgrid Finland Oy:n tiedote 16.2.2022 <https://gasgrid.fi/2022/02/16/suomen-kaasumarkkinan-toiminta-toimitusten-hairioutilanteessa/>

Huoltovarmuuden yleinen tilannekuva: <https://www.huoltovarmuuskeskus.fi/>

Euroopan kaasutilanne: <https://transparency.entsog.eu/#/map>

LIITE 4: Toimintakaavio (1.1.2020 alkaen)

